

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2016. gada 14. decembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Kaspars Balodis un Ineta Ziemele,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 259/2016), ko iesniedzis GJT (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5., 6., 7. un 9. pantu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam un spēkā neesošiem no 2016. gada 1. janvāra;

1.2. noteikt lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē;

1.3. noteikt ierobežotas pieejamības informācijas statusu Pieteikuma iesniedzēja personas datiem, pieteikuma 2.1. un 2.3.3. punktos norādītajai informācijai un pieteikumam pievienotajiem pielikumiem.

2. Solidaritātes nodokļa likuma 3. pants nosaka: „Nodokļa objekts ir ienākums, kas noteikts likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14. un 20.² pantā un pārsniedz attiecīgajam kalendāra gadam noteikto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta (turpmāk – obligāto iemaksu objekts) maksimālo apmēru.”

Solidaritātes nodokļa likuma 5. pants noteic, ka nodokļa maksātāji ir darba devēji, darba ņēmēji, iekšzemes darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka, ārvalstu darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka – un pašnodarbinātie, kuri pakļauti valsts sociālajai apdrošināšanai un kuru ienākumi taksācijas periodā pārsniedz saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

Šā likuma 6. pants noteic, ka nodokļa likme atbilst obligāto iemaksu likmei, kas noteikta saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 18. pantu.

Savukārt šā likuma 7. pants noteic nodokļa aprēķināšanu, proti:

„(1) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, summē sociāli apdrošinātajai personai obligāto iemaksu objektu un veiktās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra uzskaita faktiski veikto solidaritātes nodokli, kad ir sasniegts likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteiktais obligāto iemaksu objekta maksimālais apmērs.

(2) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra solidaritātes nodokli aprēķina reizi mēnesī.”

Šā likuma 9. pants paredz: „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra faktiski samaksāto nodokli par pārskata mēnesi pārskaita valsts pamatbudžeta ieņēmumu kontā līdz pārskata mēnesim sekojošā trešā mēneša piecpadsmitajam datumam.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. punktā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir darba ņēmējs, kura ienākumi pārsniedz saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likuma 5. pantu ir solidaritātes nodokļa maksātājs. Pieteikumā ir norādīts uz Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa nosaka, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt minētās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav. Savukārt 19.² panta sestās daļas 2. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī tādu nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrais teikums paredz: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no brīža, kad Pieteikuma iesniedzējam ir radies pienākums maksāt solidaritātes nodokli, proti, no brīža, kad Pieteikuma iesniedzēja ienākumi pārsniedz saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru. No pieteikuma izriet, ka pieteikums ir iesniegts Satversmes tiesas likumā noteiktajā termiņā.

Līdz ar to minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots un pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtās daļas otrā teikuma prasībām.

7. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

8. Papildus prasījumam atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes normām, Pieteikuma iesniedzējs ir izteicis vēl citus lūgumus Satversmes tiesai.

8.1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz noteikt lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē.

Satversmes tiesas likuma 22. panta septītā daļa noteic, ka lieta ir sagatavojama izskatīšanai ne ilgāk kā piecu mēnešu laikā, bet īpaši sarežģītās lietās minēto termiņu ir iespējams pagarināt ne ilgāk kā par diviem mēnešiem. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 27. panta trešo daļu lēmumu par lietas izskatīšanu slēgtā tiesas sēdē pieņem Satversmes tiesa. Savukārt atbilstoši Satversmes tiesas 22. panta desmitajai daļai par tiesas sēdes laiku un vietu, kā arī citiem jautājumiem, kas saistīti ar lietas izskatīšanu tiesas sēdē, Satversmes tiesa lemj rīcības sēdē pēc lietas nodošanas izskatīšanai, tas ir, pēc tam, kad lietas sagatavošana ir pabeigta.

Tādējādi lūguma, kas norādīts šā lēmuma 1.2. punktā, izlemšana nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē, un tas izlemjams rīcības sēdē pēc lietas nodošanas izskatīšanai. Līdz ar to minētais lūgums atstājams bez izskatīšanas.

8.2. Pieteikuma iesniedzējs lūdz noteikt ierobežotas pieejamības statusu informācijai par Pieteikuma iesniedzēju, pieteikuma 2.1. un 2.3.3. punktos norādītajai informācijai un pieteikumam pievienotajiem pielikumiem. Lūgums pamatots ar to, ka minētajos dokumentos atspoguļotie fakti atklāj tādu informāciju par fiziskās personas privāto dzīvi un komercnoslēpumu, kuras izpaušana varētu radīt nesamērīgu kaitējumu Pieteikuma iesniedzējam un viņa darba devējam.

Ierobežotas pieejamības noteikšana lietas materiāliem ir nošķirama no ierobežotas pieejamības noteikšanas informācijai par tiesas darbu. Likuma „Par tiesu varu” 28.³ panta otrā daļa noteic, ka lietas materiāli līdz brīdim, kad spēkā stāties tiesas galīgais nolēmums šajā lietā, ir pieejami tikai tām personām, kurām šādas tiesības paredzētas procesuālajos likumos. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 24. pantam tiesības iepazīties ar vēl neizskatītās lietas materiāliem ir tikai konkrētās lietas dalībniekiem – pieteikuma iesniedzējam un institūcijai vai amatpersonai, kas izdevusi apstrīdēto aktu. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas noteikto kārtību pieteikuma izskatīšanas stadijā lūgumu ierobežot pieteikumā ietvertās informācijas pieejamību izlemj Satversmes tiesas kolēģija, kura izskata pieteikumu (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 22. novembra lēmumu par kārtību, kādā pieteikuma izskatīšanas stadijā izlemjams lūgums ierobežot pieteikumā ietvertās informācijas pieejamību. Latvijas Vēstnesis, 24.11.2016., Nr. 229*).

8.2.1. Pieteikuma ievaddaļā, 2.1. punktā, kā arī tā pielikumos ir norādīta šāda Pieteikuma iesniedzēju – fizisko personu – identificējoša informācija: vārds, uzvārds, personas kods, dzīvesvietas adrese, kā arī ziņas par viņa darba devēju (juridiskās personas nosaukums un reģistrācijas numurs).

Satversmes tiesa jau ir atzinusi, ka pieteikumu iesniedzēja kā fiziskās personas identificējošās informācijas atklāšana varētu ierobežot viņa tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 4. oktobra lēmuma lietās Nr. 2016-14-01, Nr. 2016-15-01, Nr. 2016-16-01, Nr. 2016-17-01, Nr. 2016-18-01 un Nr. 2016-19-01 6.1.1. punktu. Latvijas Vēstnesis, 06.10.2016., Nr. 194*).

Tādējādi minētajai Pieteikuma iesniedzēju identificējošajai informācijai ir nosakāma ierobežota pieejamība, kas ir spēkā līdz Satversmes tiesas galīgā nolēmuma pieņemšanai.

8.2.2. Pieteikuma 2.1. un 2.3.3. punktā, kā arī pieteikuma 1. pielikumā ir norādīta informācija par Pieteikuma iesniedzēja atalgojumu. Arī šāda informācija ietilpst personu tiesību uz privāto dzīvi tvērumā un tās izpaušana varētu ierobežot Pieteikuma iesniedzēja tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 4. oktobra lēmuma lietās Nr. 2016-14-01, Nr. 2016-15-01, Nr. 2016-16-01, Nr. 2016-17-01, Nr. 2016-18-01 un Nr. 2016-19-01 6.1.1. punktu*). Turklāt Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka informācijai par atalgojumu, darba līgumu un izziņām par veiktajām izmaksām viņa darba devēja – privāto tiesību juridiska persona – saskaņā ar Komerclikuma 19. pantu ir piešķīruši komercnoslēpuma statusu.

Tādējādi norādītajai informācijai par Pieteikuma iesniedzēja atalgojumu, darba līgumu un izziņām par darba devējas veiktajām iemaksām ir nosakāma ierobežota pieejamība, kas ir spēkā līdz Satversmes tiesas galīgā nolēmuma pieņemšanai.

8.2.3. Lai īstenotu Satversmes tiesas likuma 20. panta devītās daļas 2. punktā noteiktās prasības un pušu procesuālās līdztiesības principu (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 4. oktobra rīcības sēdes lēmuma lietās Nr. 2016-14-01, Nr. 2016-15-01, Nr. 2016-16-01, Nr. 2016-17-01, Nr. 2016-18-01 un Nr. 2016-19-01 6.3. un 6.4. punktu*), šā lēmuma 8.2.1. un 8.2.2. punktā minētais informācijas pieejamības ierobežojums nav attiecināms uz lietas dalībniekiem.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, kā arī 26. panta pirmo daļu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5., 6., 7. un 9. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam” pēc pieteikuma, kuru iesniedzis GJT (pieteikums Nr. 259/2016).

2. Atzīt, ka nav nepieciešams aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu, jo 2016. gada 21. jūlijā ir ierosināta lieta Nr. 2016-14-01 „Par Solidaritātes nodokļa likuma 3., 5., 6., 7. un 9. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 109. pantam” un Saeima jau ir iesniegusi atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. punktā norādīto lūgumu.

4. Noteikt ierobežotu pieejamību, kas ir spēkā līdz Satversmes tiesas galīgā nolēmuma pieņemšanai un kas neattiecas uz lietas dalībniekiem, šādai pieteikumā un tā pielikumos ietvertajai informācijai:

4.1. fiziskās personas identificējošajai informācijai: Pieteikuma iesniedzēja vārdam, uzvārdam, personas kodam, dzīvesvietas adresei, kā arī viņa darba devējas – juridiskās personas – nosaukumam un reģistrācijas numuram;

4.2. informācijai par Pieteikuma iesniedzēja atalgojumu, tostarp arī informācijai par darba līgumu un tā noteikumiem, kā arī izziņām par darba devējas veiktajām izmaksām.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš